

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Ιουνίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3860

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 432/182881

Καθορισμός θεσμικού πλαισίου εφαρμογής της παρέμβασης Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων», του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» του καν. 2021/2115, εφεξής οικολογικών προγραμμάτων του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ελλάδας 2023-2027.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Τον ν. 4914/2022 (Α' 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας "Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε." και άλλες διατάξεις», και ιδίως την παρ. 32 του άρθρου 63 αυτού, όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Το π.δ. 70/2023 «Διορισμός Υπουργών» (Α' 121).

5. Το π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).

6. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ειδικότερα το άρθρο 13.

7. Τον ν. 2637/1998 και ειδικότερα τα άρθρα 13 έως 29 αυτού «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και θέσεων προσωπικού στο

Υπουργείο Γεωργίας και "Εταιρείας Αξιοποίησης Αγροτικής Γης" Α.Ε. και άλλες διατάξεις» (Α' 200), όπως ισχύει.

8. Την υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (Β' 1205).

9. Την υπ' αρ. 4941/07.11.2011 κοινή υπουργική απόφαση «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013» (Β' 2538).

10. Την υπ' αρ. 2618/13-10-2022 κοινή υπουργική απόφαση «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027» (Β' 5375), όπως ισχύει.

11. Την υπ' αρ. 1040/28-3-2023 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου "ΣΔΕ" Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179), όπως ισχύει.

12. Την υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζόντιων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ)2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071).

Β. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/20131, και ιδίως το άρθρο 31.

2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.

3. Τον Εκτελεστικό Καν. (ΕΕ) υπ' αρ. 2022/1475 της Επιτροπής της 6ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και την παροχή πληροφοριών για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης.

4. Τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2022/126 της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2021 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με πρόσθετες απαιτήσεις για ορισμένους τύπους παρέμβασης που καθορίζονται από τα κράτη-μέλη στα στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ για την περίοδο 2023 έως 2027 δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού, καθώς και με κανόνες σχετικά με την αναλογία για το πρότυπο 1 της καλής γεωργικής και περιβαλλοντικής κατάστασης των εκτάσεων (ΚΓΠΚ).

5. Τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2022/127 της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2021 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με κανόνες για τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ.

6. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2289 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την παρουσίαση του περιεχομένου των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και το ηλεκτρονικό σύστημα για την ασφαλή ανταλλαγή πληροφοριών.

7. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2290 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με την θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.

8. Τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική, την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα.

9. Την υπό στοιχεία C(2022) 8270 final/21-11-2022 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Γ. Το υπ' αρ. 1800/08-06-2023 έγγραφο της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Δ. Το υπ' αρ. 36540/13-06-2023 έγγραφο του ΟΠΕΚΕΠΕ με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Ε. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την υπ' αρ. 885/13-3-2023 (ΑΔΑ: 6Ρ2Ρ4653ΠΓ-ΣΟΑ) απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γ. Στύλιου, η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας/Διεύθυνση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαίων ορίστηκε ως Ενδιάμεσος Φορέας για την εφαρμογή του οικολογικού προγράμματος (ecoscheme) Π1-31.7 του Στρατηγικού Σχεδίου (ΣΣ) Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΓΠ) της Ελλάδας 2023-2027.

ΣΤ. Το γεγονός ότι από την έκδοση της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι ο καθορισμός του αναγκαίου θεσμικού πλαισίου για την εφαρμογή, διαχείριση και παρακολούθηση του οικολογικού προγράμματος (ecoscheme) Π1-31.7 «Περιβαλλοντική διαχείριση κτηνοτροφικών συστημάτων», που αποτελείται από τις κάτωθι δράσεις:

αα) 31.7-Β «Μετακίνηση από υποβαθμισμένους βοσκοτόπους».

ββ) 31.7-Δ «Κατάρτιση και εφαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου».

Άρθρο 2 Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Τα οικολογικά προγράμματα εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 31 του Καν (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ως αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις.

2. Η παραπάνω παρέμβαση του οικολογικού προγράμματος συμβάλει στους ακόλουθους ειδικούς στόχους της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων:

α) Στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σ' αυτήν, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της δέσμευσης του διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και προώθηση της βιώσιμης ενέργειας [άρθρο 6 παρ. δ) Καν.(ΕΕ) 2021/2115, ειδικός στόχος SO4 του ΣΣ ΚΑΠ],

β) στη προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και στην αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων, όπως το νερό, το έδαφος και ο αέρας, μεταξύ άλλων με τη μείωση της χημικής εξάρτησης [άρθρο 6 παρ. ε) Καν.(ΕΕ) 2021/2115, ειδικός στόχος SO5 του ΣΣ ΚΑΠ],

γ) στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας, ενίσχυση των οικοσυστημικών υπηρεσιών και διατήρηση των οικοτόπων και των τοπιών [άρθρο 6

παρ. στ) Καν.(ΕΕ) 2021/2115, ειδικός στόχος SO6 του ΣΣ ΚΑΠ],

δ) στη βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της Ένωσης στις απαιτήσεις της κοινωνίας σχετικά με τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας, ασφαλών και θρεπτικών τροφίμων που παράγονται με βιώσιμο τρόπο, μείωση της σπατάλης τροφίμων, καθώς και βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων και καταπολέμηση της αντιμικροβιακής αντοχής [άρθρο 6 παρ. θ) Καν.(ΕΕ) 2021/2115, ειδικός στόχος SO9 του ΣΣ ΚΑΠ].

3. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιδόσεων του οικολογικού προγράμματος πραγματοποιείται με βάση δύο είδη δεικτών/δεδομένων:

α) Τους κοινούς, για όλα τα κράτη-μέλη, δείκτες Πλαισίου Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, εκρών και αποτελεσμάτων, οι οποίοι περιγράφονται στο Παράρτημα Ι του Καν. 2115/2021, συλλέγονται από τις αιτήσεις πληρωμών, αποστέλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στην Επιτροπή κάθε χρόνο έως τις 15 Φεβρουαρίου του έτους N, αποτυπώνονται στους πίνακες της ετήσιας έκθεσης επιδόσεων και αφορούν πληρωμές κατά το γεωργικό οικονομικό έτος N-1 καθώς και

β) τα επιπλέον δεδομένα, τα οποία περιγράφονται στο Παράρτημα IV του εφαρμοστικού Καν. 1475/2022, συλλέγονται από την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ), αποστέλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στην Επιτροπή κάθε χρόνο έως τις 30 Απριλίου του έτους N, με τη μορφή πινάκων και αφορούν παρεμβάσεις για τις οποίες έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές κατά το γεωργικό οικονομικό έτος N-1.

Οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων και τα επιπλέον δεδομένα, του οικολογικού προγράμματος του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

Οι διαδικασίες για την ετήσια παρακολούθηση της επίτευξης των επιδόσεων, των τιμών δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων καθώς και η αιτιολόγηση τυχόν υπερβάσεων ή αποκλίσεων από τις αντίστοιχες προγραμματισμένες τιμές που έχουν καθοριστεί στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, περιγράφονται αναλυτικά στη Διαδικασία 3.2 του Παραρτήματος Ι, του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Άρθρο 3

Αρμόδιοι Φορείς

1. Φορέας Διαχείρισης είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ).

2. Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) για την εφαρμογή του οικολογικού προγράμματος του άρθρου 1 είναι η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας, Διεύθυνση Ζωοτροφών και Βοσκήσιμων Γαϊών, σύμφωνα με την υπ' αρ. 885/13-3-2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Οργανισμός πληρωμής των οικονομικών ενισχύσεων είναι ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.).

Άρθρο 4

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζόντιων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν.(ΕΕ)2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071).

Επιπλέον ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Ολοκληρωμένο Σύστημα (ΟΣ): Το ολοκληρωμένο σύστημα (ΟΣ), σύμφωνα με το άρθρο 66 του Καν. (ΕΕ) 2021/2116 περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων,

β) σύστημα υποβολής αιτήσεων με βάση γεωχωρικά στοιχεία και κατά περίπτωση, σύστημα υποβολής αιτήσεων με βάση τα ζώα,

γ) σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων,

δ) σύστημα για την ταυτοποίηση των δικαιούχων των παρεμβάσεων και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 65 παρ. 2,

ε) σύστημα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων,

στ) κατά περίπτωση, σύστημα προσδιορισμού και καταγραφής των δικαιωμάτων ενίσχυσης,

ζ) κατά περίπτωση, σύστημα αναγνώρισης και καταγραφής των ζώων.

2. Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ): Η αίτηση ενίσχυσης που υποβάλλει ο γεωργός στο πλαίσιο του Καν.(ΕΕ) αριθ. 2021/2115, όπως περιγράφεται στο άρθρο 14 της υπ' αρ. 519/135068/2023 υπουργικής απόφασης «Καθορισμός οριζόντιων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν.(ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027».

3. Στήριξη/ενίσχυση: οικονομικές ετήσιες ενισχύσεις για όλα τα επιλέξιμα εκτάρια ή Μονάδες Ζωικού Κεφαλαίου που καλύπτονται από δεσμεύσεις των γεωργών. Οι ενισχύσεις αυτές λειτουργούν ως αποζημιώσεις έναντι του συνόλου ή μέρους των πρόσθετων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και του διαφυγόντος εισοδήματος ως αποτέλεσμα αυτών των δεσμεύσεων.

4. Υποχρεωτικές απαιτήσεις: είναι οι βασικές απαιτήσεις των γεωργών για την εφαρμογή των οικολογικών προγραμμάτων, που αποτελούν τη βάση υπολογισμού έναντι της οποίας οι γεωργοί αναλαμβάνουν δεσμεύσεις που υπερβαίνουν:

α) Τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ) και τα πρότυπα Καλής Γεωργικής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ),

β) τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για την καλή διαβίωση των ζώων καθώς και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο,

γ) τις προϋποθέσεις που καθορίζονται για τη διατήρηση της γεωργικής έκτασης σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 στοιχείο β) του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

5. Υποβαθμισμένος βοσκότοπος για τις ανάγκες της παρούσας: νοείται ο πεδινός βοσκότοπος που λόγω της ξηρής

και θερμής περιόδου του καλοκαιριού, έχει μειωμένη παραγωγή βοσκήσιμης ύλης, ενώ παράλληλα η βοσκοφόρτωση του είναι μεγαλύτερη από την βοσκοικανότητα.

6. Μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι νοούνται οι κτηνοτρόφοι που μετακινούν το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου (αίγες, πρόβατα, βοοειδή) για τουλάχιστον 4 μήνες το χρόνο, από πεδινό σε ορεινό βοσκότοπο, όπως προκύπτει από την δήλωση του ΟΣΔΕ στο αρχείο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

7. Ζωοτροφές: ο ορισμός της παρ. 4 του άρθρου 3 του Καν. (ΕΚ) 178/2002 «για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων».

8. Πρώτες ύλες ζωοτροφών: ο ορισμός της περ. ζ της παρ. 2 του άρθρου 3 του Καν. (ΕΚ) 767/2009 «για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών».

9. Σύνθετες ζωοτροφές: ο ορισμός της περ. η της παρ. 2 του άρθρου 3 του Καν. (ΕΚ) 767/2009 «για τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση ζωοτροφών».

10. Πρόσθετες ύλες ζωοτροφών: ο ορισμός της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 2 του Καν. (ΕΚ) 1831/2003 «για τις πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων».

11. Προμείγματα: ο ορισμός της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 2 του Καν. (ΕΚ) 1831/2003 «για τις πρόσθετες ύλες που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων».

Άρθρο 5

Δικαιούχοι - Όροι ενίσχυσης

1. Δικαιούχοι των οικολογικών προγραμμάτων είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για τους οποίους συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Έχουν την ιδιότητα του ενεργού γεωργού,

β) υποβάλλουν αίτηση ενιαίας ενίσχυσης για το ζωικό κεφάλαιο για το οποίο τους κατανέμεται ο ανάλογος βοσκότοπος,

γ) είναι μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι στην περίπτωση της δράσης 31.7 Β,

δ) εφαρμόζουν τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και καταγραφή των ζώων όπως προβλέπονται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο.

2. Οι ενισχύσεις που παρέχονται καλύπτουν δεσμεύσεις που είναι διαφορετικές από τις δεσμεύσεις για τις οποίες χορηγούνται ενισχύσεις δυνάμει των παρεμβάσεων του άρθρου 70 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης» του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ), οι οποίες υπερβαίνουν:

α) Τις σχετικές Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και τα πρότυπα για την Καλή Γεωργική και Περιβαλλοντική Κατάσταση (ΚΓΠΚ) που ισχύουν στο πλαίσιο της αιρεσιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 8 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης,

β) τις σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις για την καλή διαβίωση των ζώων, καθώς και άλλες σχετικές υποχρεωτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται από το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο,

γ) τις προϋποθέσεις που καθορίζονται για τη διατήρηση της γεωργικής έκτασης σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 στοιχείο β) της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

3. Δεν χορηγούνται άμεσες ενισχύσεις σε γεωργούς, όταν το συνολικό ποσό προς καταβολή των άμεσων ενισχύσεων πριν την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και της εφαρμογής διοικητικών κυρώσεων για δεδομένο ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τα 150 ευρώ. Η πρόβλεψη αυτή δεν εφαρμόζεται για τους γεωργούς των οποίων η έδρα της εκμετάλλευσης βρίσκεται στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους με εξαίρεση την Εύβοια και την Κρήτη.

4. Για τις ανάγκες του κριτηρίου αποφυγής διπλής χρηματοδότησης με άλλα καθεστώτα του ΣΣ ΚΑΠ, διενεργούνται οι απαιτούμενοι έλεγχοι, πριν την καταβολή της ενίσχυσης.

Άρθρο 6

Ασυμβατότητα

1. Για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης και αντικρουόμενων γεωργικών πρακτικών, υφίσταται ασυμβατότητα σε επίπεδο αγροτεμαχίου μεταξύ:

α) Των παρεμβάσεων του άρθρου 31 «Προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων» και του άρθρου 70 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 «Περιβαλλοντικές, κλιματικές και άλλες δεσμεύσεις διαχείρισης»,

β) των οικολογικών προγραμμάτων και των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων των Μέτρων 10 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές υποχρεώσεις» και 11 «Βιολογική Γεωργία» του ΠΑΑ 2014-2022, εφόσον τα αγροτεμάχια αυτά περιλαμβάνονται σε ενεργά Τεχνικά Δελτία των παραπάνω Μέτρων κατά το έτος της αίτησης, σύμφωνα με τους πίνακες ασυμβατότητας, όπως αυτοί ορίζονται σε σχετική απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 7

Γενικές δεσμεύσεις

1. Οι γεωργοί πέραν των υποχρεωτικών απαιτήσεων και δεσμεύσεων που περιγράφονται στα αντίστοιχα άρθρα της παρούσας για κάθε επιμέρους παρέμβαση και δράση, υποχρεούνται:

α) Να τηρούν περιβαλλοντικό φάκελο σε έντυπη μορφή, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους που αφορά την αίτηση, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στις ελεγκτικές αρχές,

β) να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια εθνικά και ενωσιακά ελεγκτικά όργανα.

2. Ο φάκελος περιέχει το σύνολο των εγγράφων που χορηγούνται από τις δημόσιες αρχές (άδεια διακίνησης ζώων, αντίγραφο μητρώου εκμετάλλευσης κ.α.) καθώς και το σύνολο των φορολογικών παραστατικών αγοράς προσθέτων υλών ζωοτροφών, προμιγμάτων, πρώτων υλών και συνθέτων ζωοτροφών, σε όσες δράσεις της παρούσας απαιτούνται. Τα φορολογικά παραστατικά γίνονται αποδεκτά εφόσον έχουν εκδοθεί εντός του έτους της αίτησης, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους παρεμβάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Παρέμβαση Π1-31.7 Περιβαλλοντική Διαχείριση
Κτηνοτροφικών Συστημάτων

Τμήμα 1

Δράση 31.7-Β Μετακίνηση από
υποβαθμισμένους βοσκοτόπους

Άρθρο 8

Περιγραφή

Ενίσχυση παραγωγών για την μετακίνηση του συνόλου του ζωικού κεφαλαίου (βοειδή, αίγες και πρόβατα) σε ορεινές βοσκήσιμες γαίες για τουλάχιστον τέσσερις συνεχόμενους μήνες το έτος έτσι ώστε από τη μία πλευρά να μειώνεται η πίεση της ποσότητας βιομάζας στους ορεινούς βοσκότοπους που αυξάνει τον κίνδυνο πυρκαγιάς κατά τους ξηρούς μήνες και από την άλλη να μην επιβαρύνονται περαιτέρω οι υποβαθμισμένοι πεδινοί βοσκότοποι από την υπερβόσκηση.

Άρθρο 9

Υποχρεωτικές απαιτήσεις

Τήρηση του προτύπου ΚΓΠΚ 1 περί διατήρησης των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με τη γεωργική έκταση όπως αυτή καθορίζεται στην υπ' αρ. 1313/178948/2023 (Β' 3777) υπουργική απόφαση για την αιρεσιμότητα.

Άρθρο 10

Δεσμεύσεις γεωργών

Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης οι δικαιούχοι δεσμεύονται ως προς τα ακόλουθα:

Διάρκεια παραμονής στον ορεινό βοσκότοπο τουλάχιστον 4 συνεχόμενους μήνες το έτος.

Μετακίνηση για το σύνολο του ζωικού κεφαλαίου.

Μετακίνηση κατόπιν έκδοσης άδειας διακίνησης από τις αρμόδιες κτηνιατρικές υπηρεσίες.

Κατά την διάρκεια των μετακινήσεων να εξασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή των κανόνων ευζωίας.

Συμμόρφωση στα διαχειριστικά σχέδια των περιοχών NATURA όπου αυτά υπάρχουν.

Άρθρο 11

Ύψος ενίσχυσης

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ορίζεται ως εξής:

Επιλέξιμο Ζωικό Κεφάλαιο	Μέγιστο Ύψος Ενίσχυσης (ευρώ/εκτάριο)
Αίγες, πρόβατα	65
Βοειδή	55

Η ενίσχυση καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες για τη μετακίνηση των ζώων σε ορεινό υποβοσκημένο βοσκότοπο, ήτοι το άθροισμα των δαπανών που προκύπτουν από την μεταφορά του ζωικού κεφαλαίου (φόρτωση και μετακίνηση) στα ορεινά βοσκότοπια αλλά και για την καθημερινή μεταφορά γάλακτος από τον ορεινό βοσκότοπο στο πλησιέστερο τυροκομείο και εξαρτάται από τη διοικητική περιφέρεια, την απόσταση που πρέπει να διανύσει αλλά και το είδος του εκτρεφόμενου ζώου.

Σε περίπτωση υπερβάλλουσας ζήτησης, το ύψος ενίσχυσης, ανά εκτάριο και έτος, δύναται να μειωθεί, έτσι ώστε να

αποφευχθεί η υπέρβαση των ετήσιων χρηματοδοτικών κονδυλίων των ειδών παρέμβασης υπό μορφή άμεσων ενισχύσεων, βάσει του άρθρου 102 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Τμήμα 2

Δράση 31.7-Δ Κατάρτιση και εφαρμογή
βελτιωμένου σιτηρεσίου σε μέσης-καλής
κατάστασης βοσκοτόπους

Άρθρο 12

Περιγραφή

Η δράση συνίσταται στην ενίσχυση για τη κατάρτιση και εφαρμογή προγράμματος κατάλληλου εμπλουτισμού και τελικά βελτιστοποίησης του σιτηρεσίου, σε συνεργασία με σύμβουλο, έτσι ώστε να μειωθούν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου στα μηρυκαστικά, και να μειωθεί η χρήση αντιβιοτικών. Ο κτηνοτρόφος σε συνεργασία με το σύμβουλο παρακολουθεί και προσαρμόζει το βελτιωμένο σιτηρέσιο και ενημερώνει ηλεκτρονική εφαρμογή παρακολούθησης των εκπομπών αερίου και της μείωσης της χρήσης αντιβιοτικών.

Ο σύμβουλος, για τις ανάγκες της παρούσας δράσης, δύναται να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο διαθέτει τίτλο σπουδών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης Γεωπόνων ή Κτηνιάτρων, με γνώσεις στη διατροφή ζώων, οι οποίες αποδεικνύονται με σχετικό τίτλο σπουδών ή/και επαγγελματική εμπειρία. Ο σύμβουλος δεν υποχρεούται να είναι πιστοποιημένος από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Άρθρο 13

Υποχρεωτικές απαιτήσεις

Δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση.

Άρθρο 14

Δεσμεύσεις

1. Η εκμετάλλευση, σε συνεργασία με σύμβουλο, καταρτίζει και εφαρμόζει σιτηρέσιο με στόχο αφ' ενός τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου και αφετέρου τον εμπλουτισμό της τροφής με φυσικά συστατικά με αντιμικροβιακή δράση έτσι ώστε να συμβάλλει στη μείωση της χρήσης αντιβιοτικών.

2. Τα χαρακτηριστικά του βελτιωμένου σιτηρεσίου δύναται να είναι ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

α) Μείωση της αναλογίας χονδροειδών προς συμπυκνωμένες ζωοτροφές, έως του βαθμού που δεν δημιουργούνται αρνητικές συνέπειες για τα ζώα,
β) μεγαλύτερη χρήση ψυχανθών έναντι αγροστωδών φυτών,

γ) βελτίωση της ποιότητας των χορηγούμενων ή βοσκόμενων χονδροειδών ζωοτροφών,

δ) βελτίωση του ενσιρώματος με τη χρήση πρόσθετων υλών (ή προμιγμάτων αυτών) εγκεκριμένων για την εν λόγω χρήση σύμφωνα με τον Καν.(ΕΚ) 1831/2003,

ε) αύξηση της συμπερίληψης ελαιούχων σπόρων, καρπών και προϊόντων αυτών, όπως αυτοί περιγράφονται στο κεφάλαιο 2 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος του Καν. (ΕΚ) 68/2013 όπως ισχύει,

στ) εφαρμογή διατροφής ακριβείας (κυρίως ως προς τα αμινοξέα),

ζ) συμπερίληψη στο σιτηρέσιο πρώτων υλών ζωοτροφών όπως ζυμών, καθώς και άλλων προϊόντων και

παραπροϊόντων που λαμβάνονται μέσω ζύμωσης με χρήση μικροοργανισμών, όπως αυτοί περιγράφονται στο κεφάλαιο 12 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος του Καν. (ΕΚ) 68/2013, όπως ισχύει,

η) συμπερίληψη στο σιτηρέσιο πρόσθετων υλών όπως:
 ηα) προστατευμένων στη μεγάλη κοιλία αμινοξέων,
 ηβ) αιθέριων ελαίων (π.χ. ριγανέλαιο κ.λπ.),
 ηγ) ενζύμων, μικροοργανισμών και άλλων ζωοτεχνικών πρόσθετων υλών,

οι οποίες είναι εγκεκριμένες σύμφωνα με τον Καν.(ΕΚ) 1831/2003 και τηρούνται οι ειδικές απαιτήσεις για τους όρους χρήσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό έγκρισης,

θ) εφαρμογή οποιασδήποτε τεχνικής διατροφής ή/και τροποποίησης του σιτηρεσίου ή/και χρήση άλλης πρώτης ή πρόσθετης ύλης ζωοτροφών, η οποία συμβάλει, σύμφωνα με επιστημονικά δεδομένα, στη μείωση των αερίων θερμοκηπίου ή/και της χρήσης αντιβιοτικών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι λοιπές απαιτήσεις της νομοθεσίας των ζωοτροφών.

3. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, ο φάκελος δικαιούχου περιέχει, επιπλέον, τα κάτωθι:

α) Βεβαίωση του συμβούλου για την εφαρμογή τουλάχιστον μίας εκ των περιγραφόμενων στην παρ. 2 δεσμεύσεων, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II,

β) παραστατικά αγοράς προσθέτων υλών ζωοτροφών, προμιγμάτων, πρώτων υλών και συνθέτων ζωοτροφών, και στην περίπτωση ενσωμάτωσης/χρήσης πρόσθετων υλών ή/και προμιγμάτων προσθέτων υλών ή/και σύνθετων ζωοτροφών (π.χ. ισορροπιστής) που περιέχουν πρόσθετες ύλες, προκειμένου για την κάλυψη των απαιτήσεων των περ. δ, στ, η και θ της παρ. 2, παραστατικά (ετικέτες ζωοτροφών, πιστοποιητικά ανάλυσης κ.λπ.) που να το αποδεικνύουν.

4. Οι αποδοχές του συμβούλου καθορίζονται κατά μέγιστο σε ποσοστό έως και 5% της ενίσχυσης που λαμβάνει ο δικαιούχος για την παρούσα δράση, και σε έως 500€ συνολικά.

Άρθρο 15

Ύψος ενίσχυσης

Το μέγιστο ύψος ενίσχυσης ορίζεται ως εξής:

Επιλέξιμο Ζωικό Κεφάλαιο	Μέγιστο Ύψος Ενίσχυσης (ευρώ/εκτάριο)
Αιγοπρόβατα/Βοοειδή	30

Η ενίσχυση καλύπτει τις πρόσθετες δαπάνες κατάρτισης, εφαρμογής (αγορά συστατικών σιτηρεσίου), παρακολούθησης και προσαρμογής βελτιωμένου σιτηρεσίου καθώς και οι δαπάνες για την αγορά άδειας χρήσης και την ενημέρωση ηλεκτρονικής εφαρμογής παρακολούθησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και μείωσης της χρήσης αντιβιοτικών.

Σε περίπτωση υπερβάλλουσας ζήτησης, το ύψος ενίσχυσης, ανά εκτάριο και έτος, δύναται να μειωθεί, έτσι ώστε να αποφευχθεί η υπέρβαση των ετήσιων χρηματοδοτικών κονδυλίων των ειδών παρέμβασης υπό μορφή άμεσων ενισχύσεων, βάσει του άρθρου 102 του Καν. (ΕΕ) 2021/2115.

Κεφάλαιο 3

Καταβολή της ενίσχυσης - κυρώσεις

Τμήμα 1

Καταβολή της ενίσχυσης

Άρθρο 16

Υποβολή Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης

1. Οι γεωργοί, για να λάβουν την ετήσια οικονομική ενίσχυση υποβάλλουν ΕΑΕ σύμφωνα με το άρθρο 14, 15 και 16 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης με τη συμπλήρωση σχετικού πεδίου (κωδικός παράλληλης δράσης) για τα αγροτεμάχια στα οποία εφαρμόζουν το αντίστοιχο οικολογικό πρόγραμμα.

2. Οι γεωργοί έχουν το δικαίωμα να επιλέξουν τη συμμετοχή τους, σε μια ή περισσότερες δράσεις ενός ή περισσότερων οικολογικών προγραμμάτων, με τους περιορισμούς που τίθενται λόγω ασυμβατότητας σε επίπεδο αγροτεμαχίου, σύμφωνα με την σχετική απόφαση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 17

Τροποποίηση - διόρθωση - απόσυρση των αιτήσεων ενίσχυσης

Για την διαδικασία τροποποιήσεων, διορθώσεων και αναπροσαρμογών προφανών σφαλμάτων και απόσυρσης των αιτήσεων ενίσχυσης ακολουθούνται τα αναφερόμενα στα άρθρα 17, 18 και 19 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 18

Διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι

Οι έλεγχοι για την καταβολή της ενίσχυσης διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 32 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 19

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης

1. Ο ΟΚΕΠΕΠΕ είναι αρμόδιος για την καταβολή της ενίσχυσης.

2. Οι πληρωμές καταβάλλονται στο ακέραιο στους γεωργούς και πραγματοποιούνται το νωρίτερο την 1η Δεκεμβρίου και το αργότερο στις 30 Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Δύναται να καταβάλλονται προκαταβολές έως 50% πριν από την 1η Δεκεμβρίου αλλά όχι πριν από τις 16 Οκτωβρίου.

3. Με εγκύκλιο ο ΟΠΕΚΕΠΕ καθορίζει, εφόσον απαιτείται, περαιτέρω λεπτομέρειες εφαρμογής για τη διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης.

Τμήμα 2

Κυρώσεις

Άρθρο 20

Κυρώσεις από την μη τήρηση των όρων ενίσχυσης και των υποχρεωτικών απαιτήσεων

1. Εφόσον διαπιστωθεί ότι ο γεωργός δεν πληροί το κριτήριο του ενεργού γεωργού, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 3 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης, τότε δεν καταβάλλεται η οικονομική

ενίσχυση ή εφόσον έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

2. Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεωτικών απαιτήσεων όπως αυτά έχουν προσδιοριστεί ανά δράση οικολογικού προγράμματος στα σχετικά άρθρα της παρούσας, δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση ή εφόσον έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

3. Σε περίπτωση μη προσέλευσης ή άρνησης ελέγχου μετά από ειδοποίηση, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, δεν καταβάλλεται η οικονομική ενίσχυση ή εφόσον έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ' αρ. 519/135068/5-5-2023 υπουργικής απόφασης.

Άρθρο 21

Κυρώσεις λόγω μη συμμόρφωσης ως προς τις δεσμεύσεις

Η τήρηση των δεσμεύσεων ελέγχεται σε επίπεδο εκμετάλλευσης.

α) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των δεσμεύσεων του άρθρου 10 δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην δράση 31.7-B.

β) Σε περίπτωση μη τήρησης των δεσμεύσεων του άρθρου 14 δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην δράση 31.7-Δ.

Άρθρο 22

Κυρώσεις αιρεσιμότητας

Σε περίπτωση μη τήρησης των προτύπων της αιρεσιμότητας, πλην αυτών που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 20 της παρούσας, τα οποία δεν συνιστούν υποχρεωτικές απαιτήσεις στο πλαίσιο της κάθε δράσης της παρούσας, επιβάλλονται οι σχετικές κυρώσεις, σύμφωνα με την υπ' αρ. 1313/178948/2023 (Β' 3777) υπουργική απόφαση για την αιρεσιμότητα.

Άρθρο 23

Εξαιρέσεις από την επιβολή κυρώσεων και μειώσεων

Δεν επιβάλλονται κυρώσεις ή/και μειώσεις, κατά περίπτωση, στην οικονομική ενίσχυση:

1. Όταν η μη συμμόρφωση/τήρηση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή εξαιρετικές περιστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 20 της υπ' αρ. 519/135068/2023 υπουργικής απόφασης,

2. όταν η μη συμμόρφωση/τήρηση οφείλεται σε προφανή σφάλματα,

3. όταν η μη συμμόρφωση/τήρηση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση,

4. όταν ο γεωργός μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης/τήρησης ή όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.

Άρθρο 24

Γενικά

Τα συνημμένα παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Παράρτημα Ι

1. Δείκτες Εκρών και Αποτελεσμάτων – Παράρτημα Ι Καν. 2115/2021

Πίνακας 1.1 Δείκτες Εκρών (Output – Ο)

Κωδ. Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
Ο.8	Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα	Ο αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
Ο.8	Αριθμός εκταρίων ή μονάδων ζωικού κεφαλαίου που επωφελούνται από οικολογικά προγράμματα	Ο αριθμός των ΜΖΚ που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς

Πίνακας 1.2 Δείκτες Αποτελεσμάτων (Result – R)

Κωδ. Παρέμβασης/ Μοναδιαίου Κόστους	Κωδ. Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης αριθμητή
31.7-B 31.7-Δ	R.12	Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-Δ	R.13PR*	Μείωση των εκπομπών στον τομέα της κτηνοτροφίας: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και/ή αμμωνίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της κοπριάς	Αριθμός ΜΖΚ που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς
31.7-B 31.7-Δ	R.14PR*	Αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα στο έδαφος και τη βιομάζα: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών ή τη διατήρηση ή την ενίσχυση της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων καλλιεργειών με μόνιμη κάλυψη με πράσινο και των	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς

		γεωργικών εκτάσεων σε υγροτόπους και τυρφώνες)	
31.7-B	R.19PR*	Βελτίωση και προστασία εδαφών: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη και είναι επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εδάφους και των ζώντων οργανισμών (όπως η μείωση του οργάνωματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά με καλλιέργειες ψυχανθών)	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-Δ	R.20PR*	Βελτίωση της ποιότητας του αέρα: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη μείωση των εκπομπών αμμωνίας	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-Δ	R.25	Περιβαλλοντικές επιδόσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που υπόκεινται σε δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας	Αριθμός ΜΖΚ που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς
31.7-B	R.31PR*	Διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις διαχείρισης για τη στήριξη της διατήρησης ή της αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών εκτάσεων υψηλής φυσικής αξίας	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-B 31.7-Δ	R.33	Βελτίωση της διαχείρισης του Natura 2000: Ποσοστό συνολικής έκτασης Natura 2000 που καλύπτεται από δεσμεύσεις που λαμβάνουν στήριξη	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-B	R.34PR*	Διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου: Ποσοστό χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) που υπόκειται σε δεσμεύσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη διαχείριση των χαρακτηριστικών του τοπίου, συμπεριλαμβανομένων των φυτοφρακτών και των δέντρων	Αριθμός των εκταρίων (Ha) που πληρώθηκαν στο οικονομικό έτος αναφοράς
31.7-Δ	R.43PR*	Περιορισμός της χρήσης αντιμικροβιακών: Ποσοστό μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) τις οποίες αφορούν δράσεις για τον περιορισμό	Αριθμός ΜΖΚ που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς

		της χρήσης αντιμικροβιακών (πρόληψη/μείωση) που λαμβάνουν στήριξη	
31.7-Δ	R.44PR*	Βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων: Ποσοστό των μονάδων ζωικού κεφαλαίου (ΜΖΚ) που καλύπτονται από δράσεις οι οποίες λαμβάνουν στήριξη για τη βελτίωση της καλής διαβίωσης των ζώων	Αριθμός ΜΖΚ που πληρώθηκαν στο Οικονομικό Έτος αναφοράς

PR* Δείκτης επιδόσεων, *CU*** Συγκεντρωτικός δείκτης (όχι ετήσιος)

2 Επιπλέον Δεδομένα -Παράρτημα IV Καν. 1475/2022

Υποβολή αναλυτικών δεδομένων σχετικά με τις παρεμβάσεις

M010: κωδικός οργανισμού πληρωμών

M020: μοναδικός κωδικός για την αίτηση ενίσχυσης ή την αίτηση πληρωμής για παρέμβαση

M030: μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός δικαιούχου

M040: κωδικός προϋπολογισμού

M050: συνολικό ποσό που καταβλήθηκε (ενωσιακά κονδύλια)

M060: συνολικές δημόσιες δαπάνες

M090: αριθμός εκταρίων επιλέξιμης έκτασης εκτός της δασοκομίας

M100: αριθμός εκταρίων επιλέξιμης έκτασης για την οποία καταβλήθηκε ενίσχυση ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα της έκτασης (δηλαδή δασικό ή όχι)"

M120: αριθμός μονάδων ζωικού κεφαλαίου για τις οποίες καταβλήθηκε ενίσχυση

μεταβλητή αποτελεσμάτων:

R012 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.12

R013 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.13

R014 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.14

R019 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.19

R020 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.20

R025 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.25

R031 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.31

R033 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.33

R034 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.34

R043 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.43

R143 (χοίροι), R243(βοοειδή), R343(πουλερικά),R443 (πρόβατα και αίγες), R543 (άλλα)

R044 που αντιστοιχεί στο δείκτη αποτελέσματος R.44

R144 (χοίροι), R244(βοοειδή), R344(πουλερικά),R444 (πρόβατα και αίγες), R544 (άλλα)

Υποβολή δεδομένων σχετικά με τους δικαιούχους

B010: μοναδικός αναγνωριστικός κωδικός δικαιούχου

B020: φύλο

B021: άνδρας

B022: γυναίκα

B023: non-binary

B024: δεν επιθυμεί να συσχετιστεί με ένα φύλο

B030: γεωργός νεαρής ηλικίας

B040: γεωγραφική θέση – δήμος

B050: περιοχή με φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς

B060: ζώνη ευπρόσβλητη σε νιτρορύπανση

B070: χαρακτηριστικά της θέσης της εκμετάλλευσης σε σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού

B080: περιοχή Natura 2000

B090: εκμεταλλεύσεις βιολογικής γεωργίας

B110: αριθμός εκταρίων μόνιμων λειμώνων που δηλώθηκαν

B130: αριθμός εκταρίων άλλων εκτάσεων που είναι επιλέξιμες για άμεσες ενισχύσεις

B141: ΚΓΠΚ 2 — αριθμός εκταρίων υγροτόπων και τυρφώνων — μόνιμοι λειμώνες

B171: ΚΓΠΚ 9 — αριθμός εκταρίων μόνιμων λειμώνων σε περιοχές Natura 2000

B172: ΚΓΠΚ 9 — αριθμός εκταρίων που έχουν χαρακτηριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι λειμώνες σε περιοχές Natura 2000 που προστατεύονται βάσει του ΚΓΠΚ 9 και δηλώνονται από τους γεωργούς

B180: αριθμός εκταρίων που έχουν χαρακτηριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι λειμώνες εκτός περιοχών Natura 2000 που προστατεύονται βάσει των ΚΓΠΚ και δηλώνονται από τους γεωργούς, κατά περίπτωση

3. Αναλυτικές πληροφορίες και για τους δείκτες και τα επιπλέον δεδομένα, περιγράφονται στον Οδηγό της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΣΣ ΚΑΠ 2023-27, με τίτλο «Δείκτες & Επιπλέον Δεδομένα ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ - ΣΣ ΚΑΠ 2023-27».

Παράρτημα ΙΙ

..... (τόπος), .../...../2023

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ

Βεβαιώνεται ότι ο/η .....(ονοματεπώνυμο/όνομα εταιρείας) του .....(πατρώνυμο όπου εφαρμόζεται) με ΑΦΜ ..... παρείχα τις υπηρεσίες μου στον/στην ..... (ονοματεπώνυμο) του .....(πατρώνυμο) με ΑΦΜ ..... κατά την περίοδο ..... Στο πλαίσιο των παρεχόμενων υπηρεσιών μου περιλαμβάνεται η κατάρτιση,εφαρμογή, παρακολούθηση και προσαρμογή βελτιωμένου σιτηρεσίου με στόχο αφ' ενός τη μείωση των αερίων θερμοκηπίου και αφετέρου τον εμπλουτισμό της τροφής με φυσικά συστατικά με αντιμικροβιακή δράση, σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στην/στις περ. .... της παρ. 2 του άρθρου 18 της υπ'αρ. .... Υπουργικής Απόφασης.

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή & Σφραγίδα

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Ιουνίου 2023

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ